

Формиране на социокултурни и комуникативноречевеви компетентности чрез обучението по български език и литература в 1.-4. клас

Научен ръководител:
проф. дпн Н.Иванова
Факултет по педагогика
СУ „Св.Климент Охридски
гр.София“

Ирена Райкова:
докторант
учител в 137 СУ „Ангел Кънчев“
гр.София

обект

предмет

ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЛ В
НУВ

Социокултурни и
комуникативноречеви
компетентности

цел

Методически инструментариум

Образователен процес:

- ✓ комуникативно-речева насоченост;
- ✓ личностно- и дейностно ориентиран образователен процес;
- ✓ формиране в единство на предметните компетентности;
- ✓ реализиране на междупредметни връзки;

Формиране на социокултурни и комуникативноречеви компетентности чрез обучението по БЕЛ

Социокултурни компетентности

Комуникативноречеви компетентности

Хуманитарни ценности
Национална идентичност

Правила за речева учтивост
Създаване на текстове
Уместна употреба на езикови и неезикови средства
Четене с разбиране

Социокултурна компетентност

Социокултурни
знания

- ✓ Познаване на обществото и културата на общността, в която се говори езикът: всекидневен живот, ценности, убеждения, нагласи и др.

Междукултурна
осъзнатост

- ✓ Осъзнаване за това как всяка общност изглежда от гледна точка на другата, често под формата на национални стереотипи.

Междукултурни
умения

- ✓ Способност да се осъществи взаимодействие между собствената култура и чуждата култура.
- ✓ Способност да се изпълнява ролята на културен посредник между собствената и чуждата култура.
- ✓ Способност за преодоляване на стереотипните отношения.

Обща европейска референтна рамка за езиците, 2005, Съвет на Европа, Страсбург,
<https://rm.coe.int/16802fc1bf>

ДОСЕГА

Проучване на
литература
по темата

Участие в
научноизсле-
дователски
проект

Провеждане на
входно
равнище

Разработване
на
педагогически
технологии

Апробиране
на една част
от
педагогичес-
ките
технологии

Науноизследователска дейност

Науноизследователски проект на тема: „*Равнище на формираност на социокултурните и социолингвистичните компетентности у учениците в начална училищна възраст чрез обучението по български език и литература*“, под научното ръководство на проф. дпн Н.Иванова.

Цел, метод и параметри на изследването

Цел:	установяване на равнището на формираност на социокултурни компетентности на учениците от началния етап на основната образователна степен
Метод на изследване:	анкетно проучване
Анкетирани:	учители: 314 родители: 129
Институции:	✓ на територията на страната: 47 ✓ Единбург, Великобритания: 1
Продължителност:	февруари-март 2020 г.

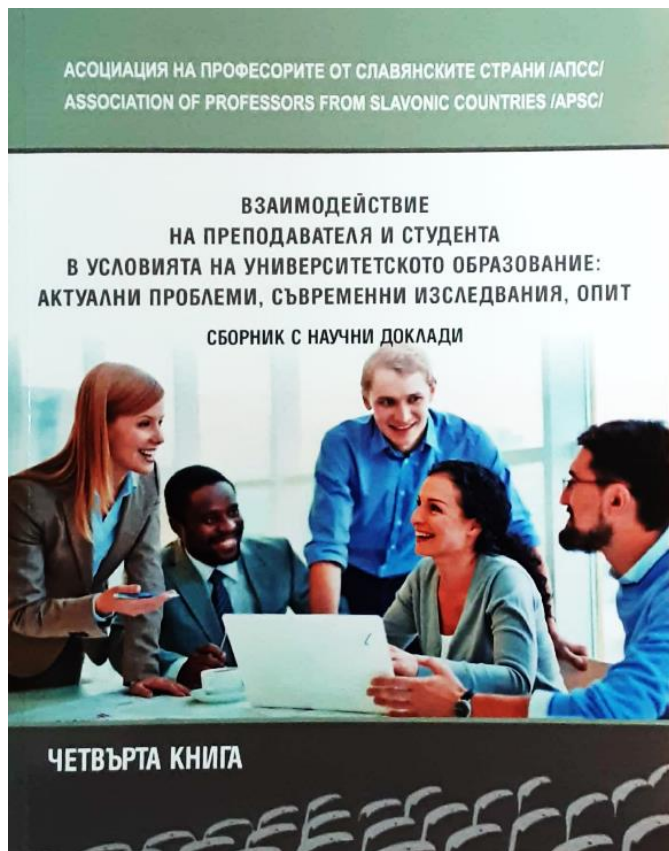
Комуникативна компетентност

Публицистична дейност

Сборник с научни доклади

Списание „Педагогика“

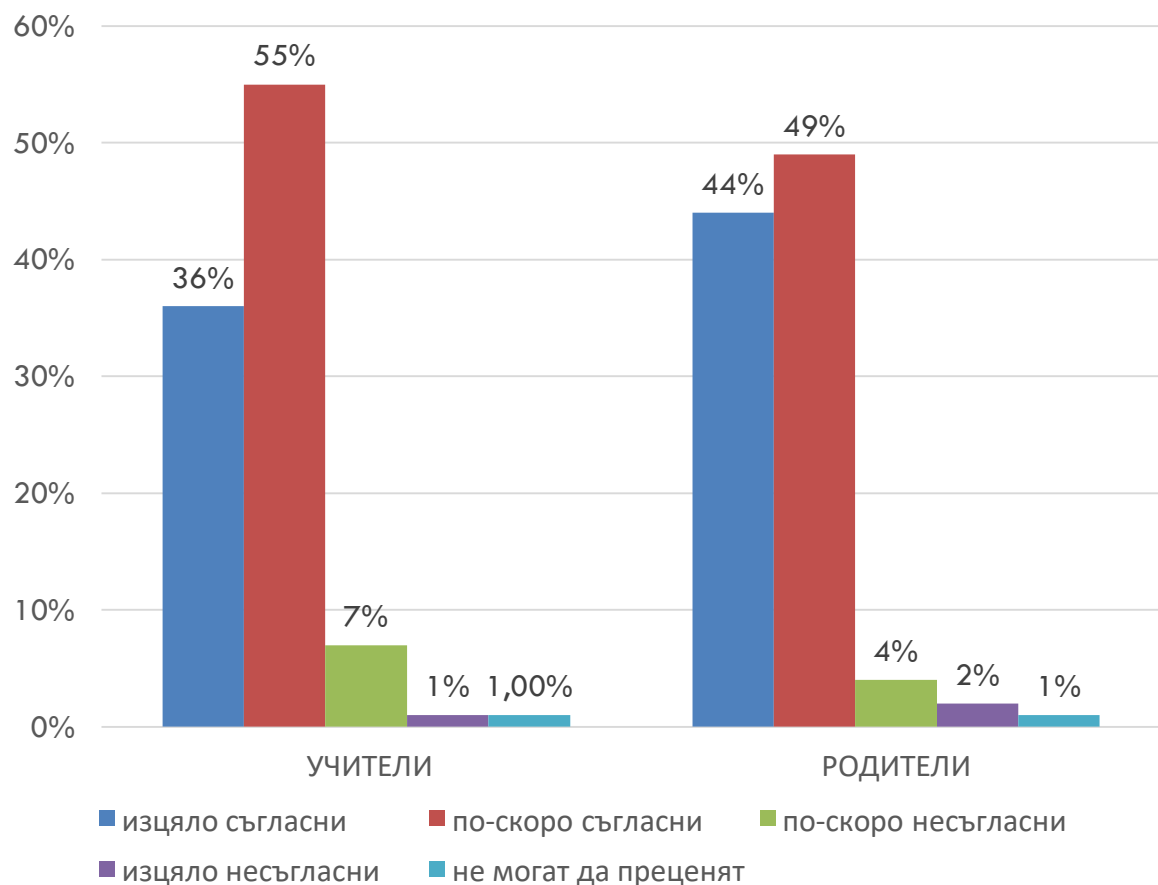

Резултати – социолингвистични компетентности

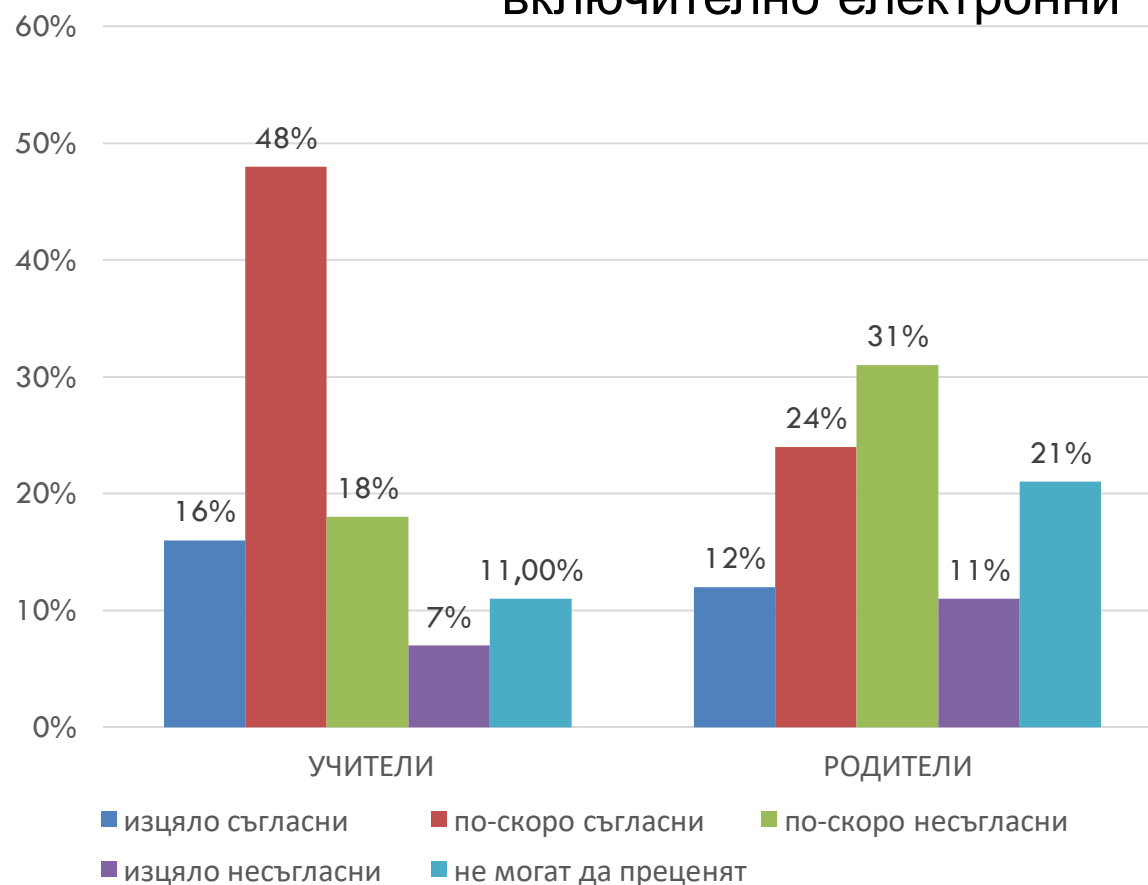
1. клас

Прилагат правилата за речева учтивост

2. клас

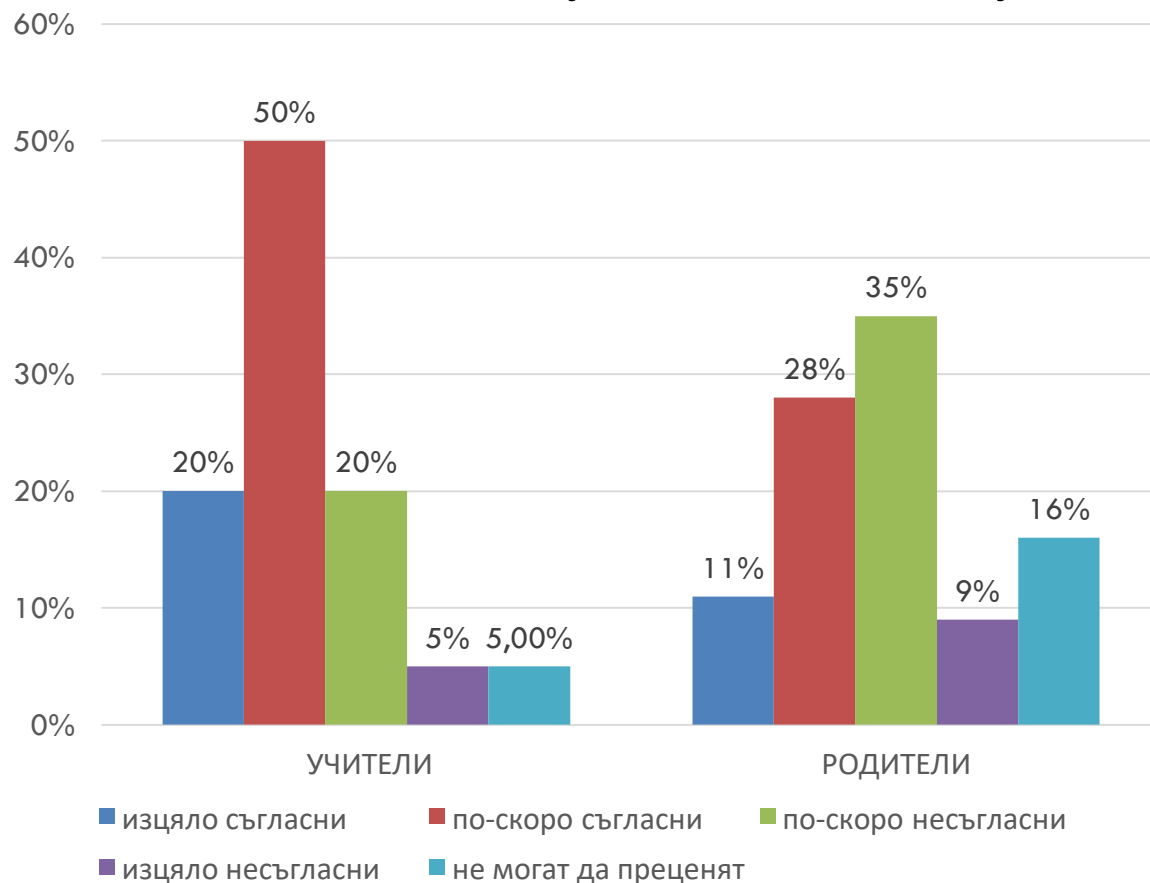
Дават примери за общуване чрез различни средства, включително електронни

Резултати

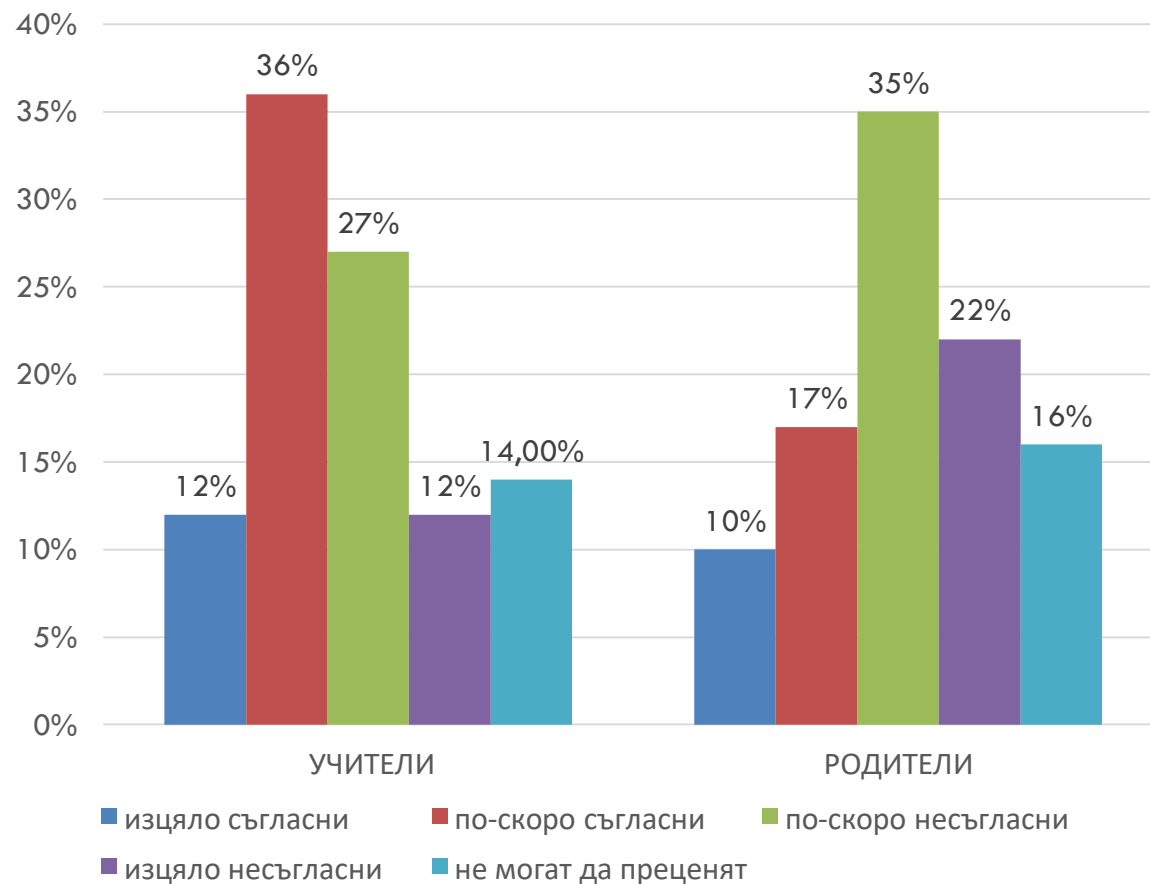
3. клас

Употребяват видове изречения в съответствие с комуникативната ситуация

4. клас

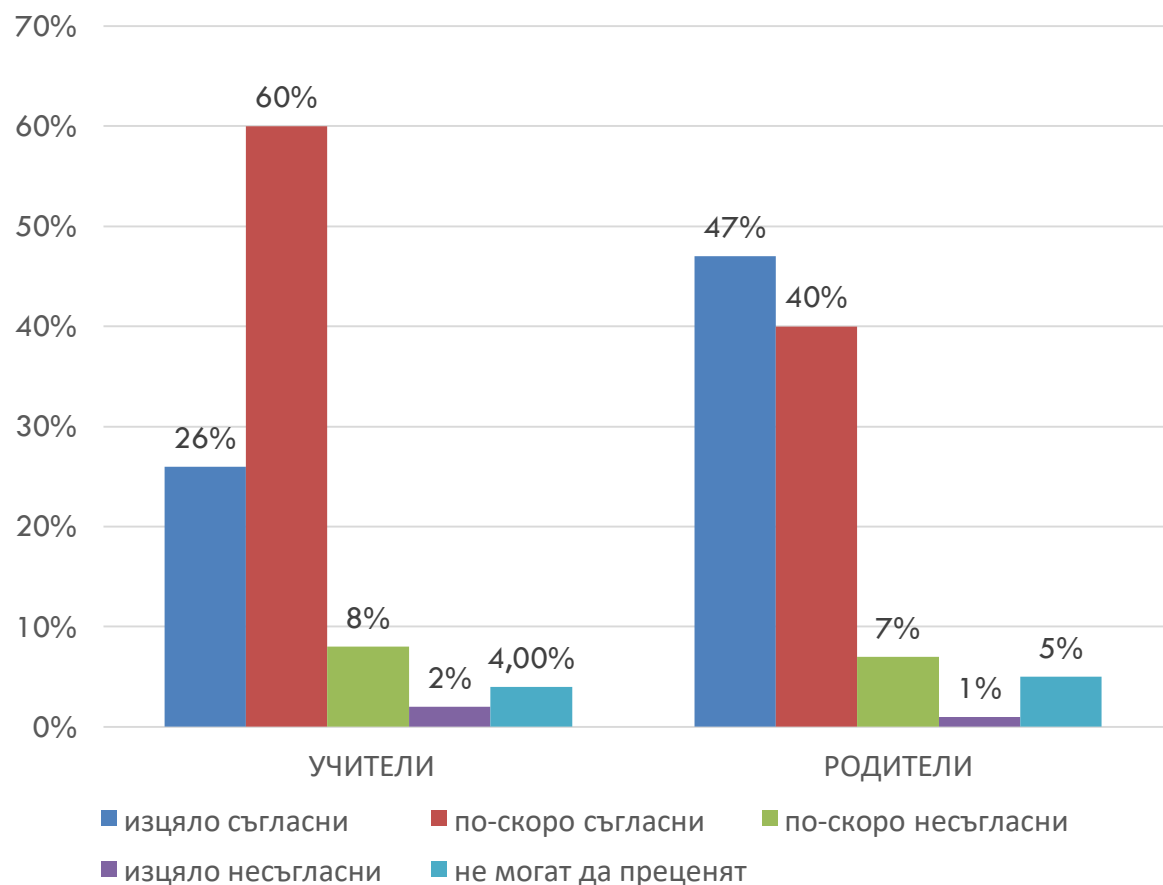
Употребяват уместно в речта си сложни думи, синоними и антоними

Резултати – социокултурни компетентности

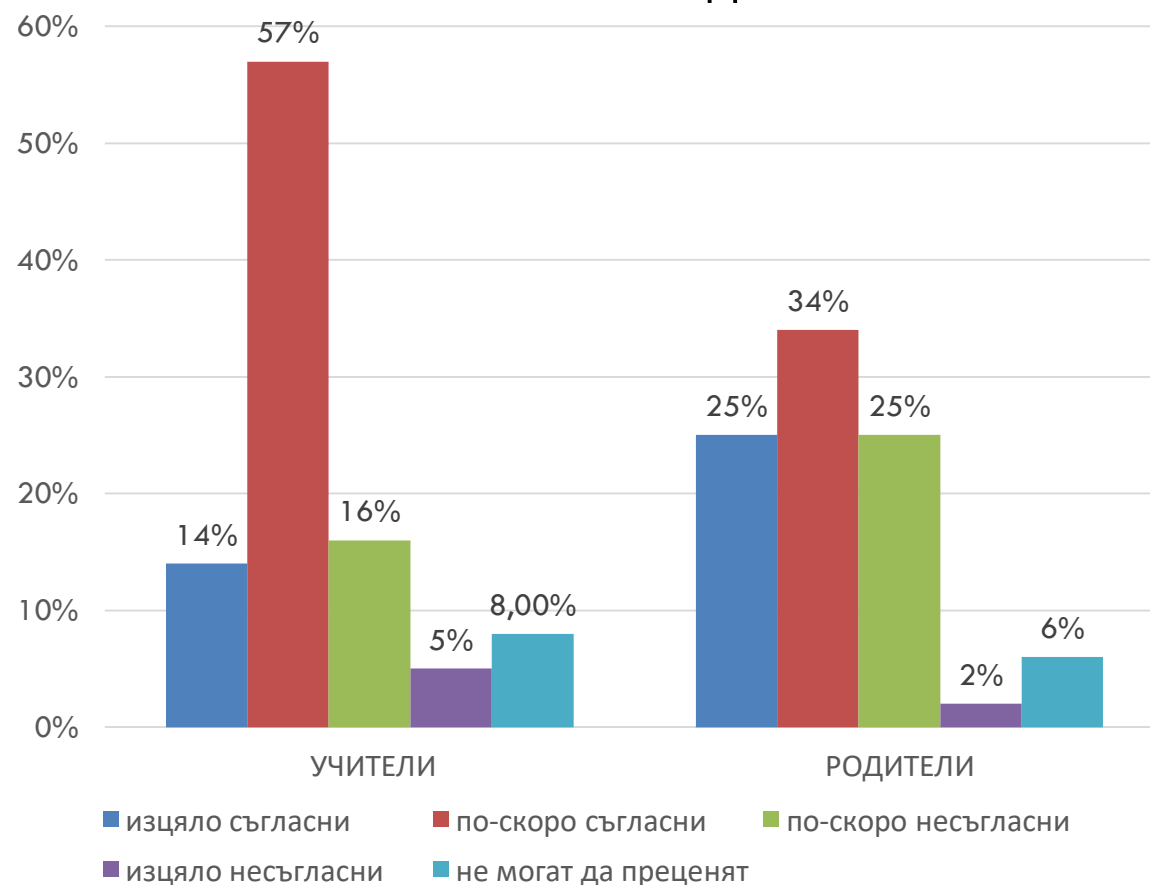
1. клас

Ориентират се в съдържанието на изучаваното литературно или фолклорно произведение

2. клас

Четат с разбиране текст от хартиена страница и дисплей

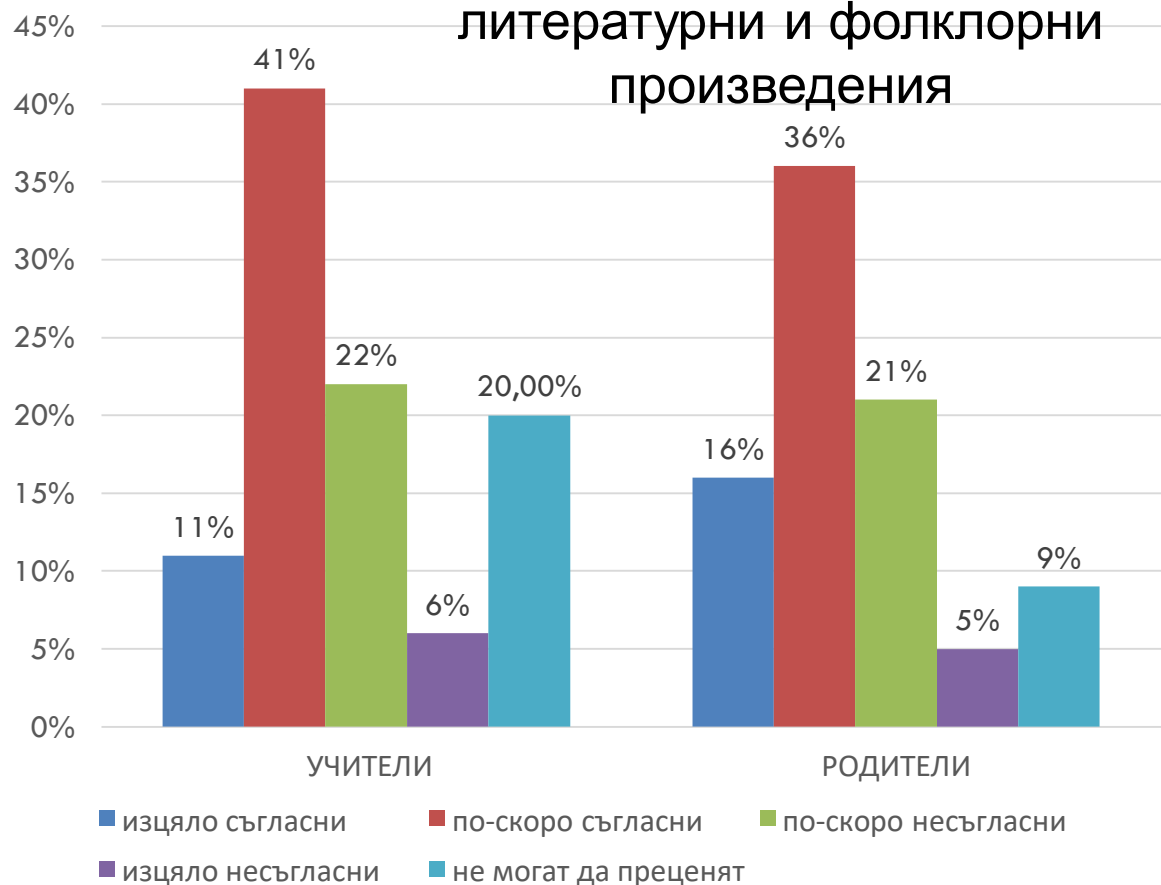

Резултати

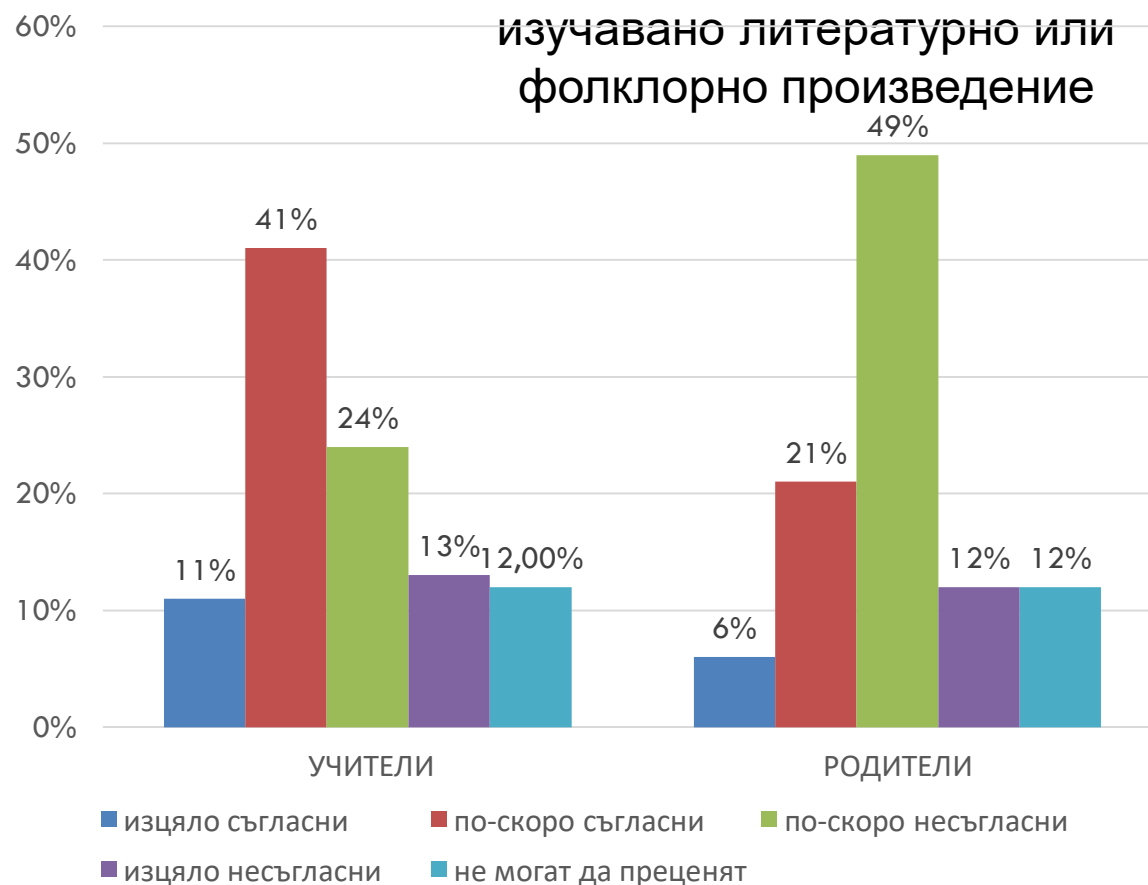
3. клас

Откриват основни белези на своята национална идентичност в самостоятелно прочетени литературни и фолклорни произведения

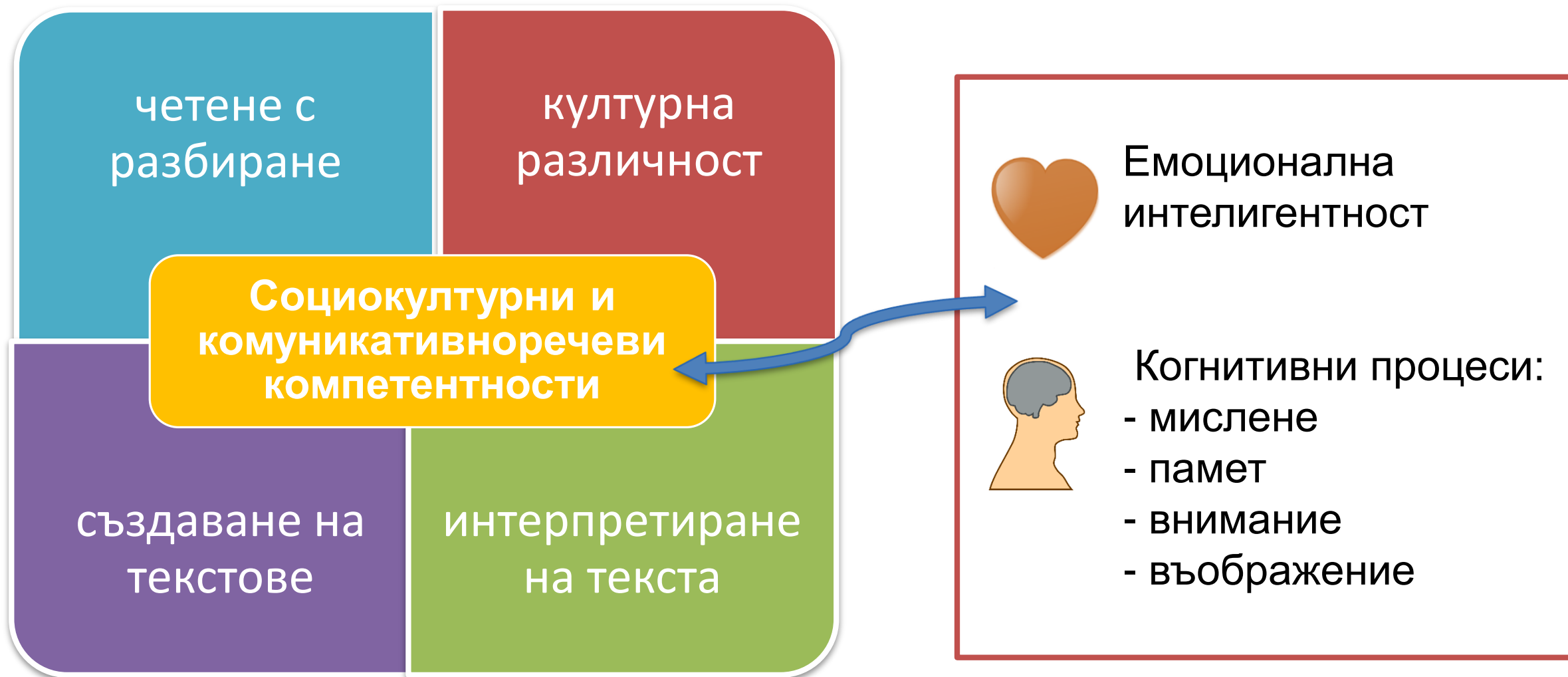
4. клас

Съставят писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение

- ✓ преобладава мнението за средна степен на формираност на социолингвистични и социокултурни компетентности у учениците;
- ✓ много добри умения да се ориентират в съдържанието на изучаваното литературно или фолклорно произведение;
- ✓ по-слабо формирани умения да интерпретират текста чрез участие в екипна дейност на игрови и сценични форми;
- ✓ затруднения да съставят писмен текст във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение;
- ✓ по-слабо формирани умения да откриват белези на културна различност в изучавани литературни произведения;
- ✓ затруднения в четенето с разбиране

Цел на разработваните педагогически технологии

Благодаря за вниманието!

Ирена Райкова, докторант
СУ „Св.Климент Охридски“
Учител в 137 СУ „Ангел Кънчев“, гр.София
e-mail: irenarajkova@abv.bg

ИЗТОЧНИЦИ

- [1] Ангелова, Т. 2005: Методика на обучението по български език, Съвременни проблеми, изд.“СЕМА-РШ“, (с.96)
- [2] Ефтимова, А. 2005: Към общ модел на комуникативна компетентност в езиковото обучение, „Комуникативната компетентност в съвременния научен дискурс“, Сборник в чест на 70-годишнината на проф.Кирил Димчев БУЛВЕСТ-2000, София, (с.71).
- [3] Иванова, Н. 2019: Родноезиковото обучение в началния етап на основната образователна степен, София: „БГ учебник“ ЕООД България, (с.9, с.44)
- [4] Иванова, Н. 2018: Формиране на компетентности в обучението по български език и литература в I – IV клас, РААБЕ България ЕООД, (с.33)
- [5] Кръстанова, К. 2003: Социолингвистичната компетентност на учениците в обучението по български език (5.-12.клас), София: БУЛВЕСТ 2000, (с.108)
- [6] Симеонова, С. 2005: Социокултурната компетентност в системата на комуникативноречевата компетентност, „Комуникативната компетентност в съвременния научен дискурс“, Сборник в чест на 70-годишнината на проф.Кирил Димчев, БУЛВЕСТ-2000, София, (с.83)
- [7] Учебна програма по български език и литература за II клас 2017: МОН, достъпно на <https://www.mon.bg> (с.1)

[8] Common European Framework of Reference for Languages 2005: Learning, Teaching, Assessment, Council of Europe, Strasbourg, достъпно на <https://rm.coe.int/16802fc1bf>, (с.5, с13.)

[9] G. Zarat, M. Biram 1997: Sociocultural Competence in Language Learning and Teaching: Studies Towards a Common European Framework of Reference for Language Learning and Teaching, достъпно на https://books.google.bg/books?id=MK4VxBXsgnIC&pg=PA1&hl=it&source=gbs_selected_pages&cad=3#v=onepage&q&f=false, (с.13)

[10] M. Biram 1997: Teaching and assessing intercultural competence, Multilingual matters, достъпно на <https://books.google.bg/books?id=0vfq8JJWhTsC&printsec=frontcover&dq=%D0%91%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BC,+%D0%9C.+Teaching+and+assessing+multicultural+competence,+Multilingual+matters,+1997&hl=bg&sa=X&ved=0ahUKEwifxYOtz4XpAhVOlosKHeboB9wQ6AEIJzAA#v=onepage&q&f=false>